

Holandske trupe planirale da se „bore“ sa Srbima - tvrdi Mladićev advokat

Author: [Velma Šarić](#)

Odbrana navodi da su se pre pada Srebrenice mirovnjaci pripremali da „napadnu i bore se“ protiv vojske bosanskih Srba.

Bivši pripadnik holandskog mirovnog bataljona u Srebrenici opisao je ove sedmice pad te enklave u julu 1995. i svoj potonji sastanak sa generalom Ratkom Mladićem.

Evert Rejv (Rave) se pred sudom pojavio kao svedok u haškom procesu protiv komandanta vojske bosanskih Srba, koja je u julu 1995. zauzela grad Srebrenicu. U optužnici se navodi da je Mladić odgovoran za kasniji masakr nad 7,000 bosansko-muslimanskih muškaraca i dečaka.

Mladiću se u optužnici pripisuje odgovornost za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog raseljavanja, čime je „doprineo ostvarenju cilja - trajnog uklanjanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su pravo polagali bosanski Srbi“.

Rejv je bio oficir za vezu i pomoćnik komandanta za terensku bezbednost pri holandskom bataljonu Zaštitnih snaga Ujedinjenih nacija (UNPROFOR). U Srebrenici je bio angažovan počev od januara 1995.

On je samo jedan od nekoliko bivših zvaničnika holandskog bataljona („Dačbata“) koji su se na suđenju Mladiću pojavili kao svedoci optužbe.

Rejv je prethodno 2000. godine svedočio pred Haškim tribunalom na suđenju generalu bosanskih Srba Radislavu Krstiću, koji je proglašen krivim za pomaganje i podsticanje genocida, te osuđen na 35 godina zatvora; kao i generalu Zdravku Tolimiru, koji je prošle godine proglašen krivim za genocid i osuđen na doživotnu robiju. Na tekućem suđenju ratnom predsedniku bosanskih Srba, Radovanu Karadžiću, pojavio se potkraj 2011.

Rejv je ove sedmice pred sudom opisao kako je komandanta Dačbata, Tomasa Karemansa (Thomas Karremans), pratio na sastanku sa Mladićem i ostalim zvaničnicima, koji je u večernjim satima 11. jula 1995. bio održan u hotelu Fontana u Bratuncu. Prethodno su tog dana Srebrenicu zauzele snage bosanskih Srba, nakon čega su se hiljade civila sklonile u logor UN-a u obližnjim Potočarima.

Svedok je rekao da je Mladić bio „veoma uznemiren“ zbog vazdušnih napada koje je tog dana na njegove snage izvršio NATO, te da je želeo da sazna jesu li komandanti Dačbata odgovorni za pozivanje tog vojnog saveza.

„[Mladić] je ostao uznemiren i nakon što smo mu rekli da nismo [odgovorni], i zapitao sam se da li ćemo biti izvedeni napolje i streljani. Mladić je onda rekao da će se, ukoliko vazdušni udari na njegove snage budu nastavljeni, osvetiti granatiranjem pripadnika Dačbata u Potočarima i ubijanjem holandskih talaca koji su trenutno u njegovom pritvoru“, kazao je svedok.

U svojoj izjavi, Rejv je posvedočio da su bosansko-muslimanski muškarci 12. jula u Potočarima bili odvojeni od svojih porodica, te da su se nakon tog odvajanja čuli pucnji.

„General Mladić je znao za odvajanje ljudi, pošto je ono bilo izvršeno dok je i on boravio u Potočarima. Dok je on išao prema blokadi na putu [iz pravca Potočara], video sam da se veliki broj odvojenih muslimanskih muškaraca već nalazi u jednoj kući na tom putu, dok su drugi bili dovođeni tamo, tako da je bilo nemoguće da ih on nije video“, kazao je Rejv.

Tokom unakrsnog ispitivanja odbrane, Mladićev advokat Branko Lukić sugerisao je svedoku da su vojska bosanske vlade i UNPROFOR planirali da „zajedno napadnu i bore se“ protiv vojske bosanskih Srba. Potom je tvrdio da je postojao „taktički pokušaj bosanskih Muslimana da u maju 1995. testiraju Dačbat kako bi videli šta su njihove stvarne namere i da li će pomoći u borbi protiv Srba“.

Svedok je odgovorio da je znao za nekakve „taktičke igre“ koje su bile u toku kada je on stigao u Srebrenicu. Kazao je, međutim, da iako je vojska bosanske vlade možda „pokušala da utvrdi stav Dačbata i vidi koliko daleko ćemo ići“, ipak nije moglo biti reči ni o kakvom „zajedničkom pokušaju“.

No, Lukić je potom naveo da su ipak postojale jasne naredbe UNPROFOR-u da se „bore“ protiv vojske bosanskih Srba.

On se pozvao na takozvano „zeleno svetlo“, odnosno na naređenje zamenika komandanta Dačbata, Roberta Frankena. Naime, po Lukiću je 9. jula - neposredno uoči pada Srebrenice - Franken svojim

jedinicama naredio da „iskoriste sva raspoloživa sredstva“ u odbrani Srebrenice. To nije bilo u skladu sa „ograničenjima propisanim mandatom UN-a“ – kazao je Lukić, koji je to nazvao otvorenom objavom rata vojsci bosanskih Srba.

„Bili smo napadnuti, pošto smo i sami bili u ratu, i pokušavali smo da iskoristimo sve što možemo za vlastitu odbranu. To je bila situacija u kojoj smo se zatekli“, rekao je Rejv.

Lukić je svedoka potom pitao zbog čega UNPROFOR nije učinio više kada je u pitanju demilitarizacija muslimanskih vojnika u enklavi – na šta je svedok odgovorio da holandske snage jesu „oduzele oružje gde god je oružje bilo pronađeno“. Dodao je da je isto to važno za „obe strane“.

Branilac je svedoka pitao da li mu je poznato da su se snage bosanskih Muslimana hvalile kako su prevarile Srbe. Naveo je kako je Naser Orić, koji je komandovao snagama bosanske vlade u Srebrenici, u jednom intervjuu rekao da je Dačbatu dao „samo beskorisno staro oružje, dok je zadržao sve što je dobro i što [oni] nisu mogli da pronađu“.

„Bilo je oružja; jeste; bilo je i naoružanih civila na obe strane. Osim toga, na tako velikom području nije bilo teško sakriti oružje. Ali je takođe – kao što vidite – bilo nemoguće znati da oni imaju oružje [o kojem] nam nisu ništa rekli“, kazao je Rejv.

Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Location: Bosnia and Herzegovina

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Focus: ICTY - Ratko Mladic Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/holandske-trupe-planirale-da-se-%E2%80%9Eboje%E2%80%9C-sa-srbima-%E2%80%93-tvrdi-mladi%C4%87ev-advokat>